

PERSONEL SAĞLIK TARAMASI

ÇaĐla Çakır

İstanbul Anadolu Kuzey Kamu Hastaneleri
BirliĐi Genel SekreterliĐi

AMAÇ

- Hastane çalışanlarının çalışma ortamları ve yaptıkları işlerden dolayı karşılaşılabilecekleri risklere göre ilk işe giriş ve sonrasındaki periyodik sağlık taramaları ve aşı takip usulleri ve
- Sağlık hizmeti sunumunda çalışanların zarar görmesine yol açabilecek her türlü işlem ve süreci, ilgili komitelerin desteğiyle proaktif yaklaşımla değerlendirerek alınacak tedbir ve iyileştirme uygulamalarını gerçekleştirmektir.

KAPSAM

- **Tüm çalışanların ilk işe giriş ve sonrasındaki periyodik sağlık taramalarını ve aşı takiplerini,**
- **Çalışanların risk gruplarına göre işe yerleştirilmelerini, erken muayenelerini, takiplerini,**
- **Alt işveren adına kayıtlı çalışanların alt işverence yaptırılmış ilk işe giriş ve periyodik taramalarının takibini ,**
- **Stajyerlerin staj öncesi yapılması gereken tetkiklerin sağlık raporlarının takibini kapsar.**

DAYANAK

30.06.2012 tarihli ve **28726** sayılı Resmi gazete 'de yayımlanan **6331** sayılı “İş sağlığı ve Güvenliği Kanunu”

Sağlık gözetimi

MADDE 15 – (1) İşveren;

- **a)** Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.
- **b)** Aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:
 - 1)** İşe girişlerinde.
 - 2)** İş değişikliğinde.
 - 3)** İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.
 - 4)** İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

Sağlık Taramaları

Sağlık taramaları hastalıkların erken tanınması ve buna bağlı olarak hastalık ve ölümlerin azaltılabilmesi amacıyla insanlara düzenli aralıklarla uygulanan programlardır.

ÇALIŞAN SAĞLIĞI NEDİR?

Çalışanların; fiziki, ruhsal ve sosyal durumlarının en üst düzeye taşınması, sağlıklarına gelebilecek zararların en aza indirilmesi için korunma yöntemlerinin uygulanması,kişinin işine ve işin kişiye uygunluğudur.

Tanımlar

İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş işyeri hekimliği belgesine sahip hekim.

İş güvenliği uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip mühendis, mimar veya teknik eleman.

Diğer sağlık personeli: İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça belgelendirilmiş hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni ve çevre sağlığı teknisyeni diplomasına sahip olan kişiler ile Bakanlıkça verilen işyeri hemşireliği belgesine sahip kişiler.

Karşılaşılabilecek Sağlık Sorunları

- Hepatit B hastalığı,
- Tüberküloz,
- Bel ağrısı,
- Varis,
- İş stresi,
- Kas-iskelet sistemi yaralanmaları,
- Şiddet ve kötü muamele
- Kesici-batıcı delici cisim yaralanmaları

Sağlık Personelinin Önde Gelen Mesleki Riskleri

- **Enfeksiyon,**
- **Radyasyon,**
- **Toksik-kimyasal riskler,**
- **Fizik riskler (ısı,gürültü,toz,vb),**
- **Kas-iskelet sistemi sorunları ve**
- **Stres olarak sayılabilir.**

Sağlık çalışanlarının maruz kaldığı bu sağlık sorunları, sadece kendileri için değil aynı zamanda aileleri, çalışma arkadaşları ve hizmet verdiği hastaları için de önemlidir.

Periyodik Sağlık Taraması

- Sağlık tarama programı, bölüm bazında belirlenen riskler ve uzman hekimlerin görüşleri doğrultusunda hazırlanmış sağlık tarama prosedürüne uygun olarak işyeri hekimi tarafından yapılır.
- Muayene yapılacak kişiler tarih hakkında bilgilendirilir.
- Sağlık tarama sonuçları işyeri hekimi tarafından değerlendirilmeli ve çalışanlar sonuçları hakkında bilgilendirilmelidir.

FAALİYET AKIŞI

- Periyodik taramalar çok tehlikeli işyerlerinde en geç yılda bir (özel durumlar ve risk grubuna özel periyodik tarama süreleri belirlenmiş birimler dışında) yapılır. Tüm çalışanlardan periyodik taramada sağlık tarama prosedürü doğrultusunda tetkikler istenir.
- Özellikle birimlerde çalışanlara risk grubunda belirlenmiş testler ek olarak istenir.
- Hastane personelinin bölüm değişikliği yapması, uzun süre işten ayrı kalma (en az 1 yıl) ya da ücretsiz izin sonrası işe dönüşünde de işe ilk giriş sırasında yaptırılan tetkikler istenir.

Hastane Personelinin İŖe İlk GiriŖlerinde Sağlık Taraması ve Periyodik Tarama

- ÇalıŖanlardan iŖe ilk giriŖte İŖe GiriŖ/ Periyodik Muayene Formu hazırlanarak;
- ÇeŖitli kan testleri,
- EKG,
- Göz muayenesi,
- Odyometri
- Akciğer grafisi istenir.
- Özellikle birimlerden **radYOlojide çalıŖacaklardan**; periferik yayma, tiroid fonksiyon testleri, dermatolojik muayene istenir.
- **Ameliyathane bölümünde çalıŖacaklardan**; solunum fonksiyon testleri istenir.
- **Patoloji Laboratuvarında çalıŖacaklardan**; ek olarak ilk iŖe giriŖte periferik yayma ve SFT de istenir.
- **Kemoterapi bölümünde çalıŖacaklardan**; spermiogram , periferik yayma istenir.

Radyasyona Maruz Kalınan Bölümde Çalışanlar için İşe İlk Giriş Tetkikleri ve Periyodik Tarama

İşe İlk Girişte:

- **Çeşitli Kan testleri**
- **EKG,**
- **Göz muayenesi,**
- **Odyometri,**
- **Akciğer grafisi**
- **Dermatoloji muayenesi**
- **Skopi ile çalışacak erkek personele rızası alınarak spermiyogram bakılır.**
- **Altı ayda bir hemogram testleri ve periferik yayma bakılır.**
- **Yılda bir deri ve göz muayeneleri, tiroid fonksiyon testleri yapılır.**

Ameliyathane ve Otoklav Çalışanları için İşe İlk Giriş Tetkikleri ve Periyodik Tarama

İşe İlk Girişte :

- Çeşitli kan testleri
- EKG,
- Göz muayenesi,
- Odyometri,
- Akciğergrafisi
- SFT istenir.
- Yılda bir kez ALT, AST, HBsAg, anti-HBs, anti-HAV IgG, anti-HCV, anti-HIV, Hemogram ve SFT testleri uygulanır.
- Otoklav çalışanlarına gürültü maruziyetinden dolayı yılda bir kez odyometri istenir.

Laboratuvarlar ve Diyaliz Çalışanları için İşe İlk Giriş Tetkikleri ve Periyodik Tarama

- Çeşitli kan testleri
- EKG,
- Göz muayenesi,
- Odyometri
- Akciğer grafisi istenir.
- **Patoloji Laboratuvarında çalışanlara** ek olarak ilk işe girişte periferik yayma ve SFT de istenir.
- Yılda bir kez HBsAg, anti HBs, anti HCV ve anti-HIV testleri, Mikrobiyoloji laboratuvarında çalışanlarından ilave olarak yılda bir Akciğer grafisi çektirilir.
- **Patoloji Laboratuvarında çalışanlara** yılda bir kez HBsAg, Anti-HBs, anti-HAV IgG, anti-HCV, anti-HIV, Hemogram, periferik yayma , AST ,ALT, solunum fonksiyon testi, göz muayenesi yapılır.Solunum havasında formaldehit ve kesilen ölçümlerine bakılır.Solunum havasında ortam ölçümleri eşik değerleri geçmiş olduğunda kan ve idrarda formaldehit ,ksilen ölçümleri yaptırılır.